THOMAS, WILLIAM THEOPHILUS ('Gwilym Gwenffrwd '; 1824 - 1899), gweinidog gyda'r Annibynwyr, a bardd

Enw: William Theophilus Thomas
Ffugenw: Gwilym Gwenffrwd
Dyddiad geni: 1824
Dyddiad marw: 1899
Rhyw: Gwryw
Galwedigaeth: gweinidog gyda'r Annibynwyr, a bardd
Maes gweithgaredd: Crefydd; Barddoniaeth
Awdur: John Dyfnallt Owen

Ganwyd yn Nhreffynnon, Sir y Fflint, 1824. Aeth yn ddyn ifanc i Fanceinion. Ymunodd yno â'r eglwys Annibynnol Gymraeg yn Gartside, a bu o wasanaeth mawr iddi ac i eglwysi'r cylch. Cymhellwyd ef i ddechrau pregethu, a phregethodd yn gynorthwyol hyd 1851, pryd yr odeiniwyd ef yn Cana, Llanddaniel, sir Fôn. Collodd ei iechyd yn y tymor byr y bu yno. Wedi iddo ymddeol a gorffwys am ysbaid, adnewyddwyd ei nerth a symudodd i fyw i'r Wyddgrug i wasnaethu eglwysi Annibynnol Soar a Jerusalem yn ymyl y dref. Ym Manceinion cyfathrachai â beirdd a llenorion cymdeithasau Cymraeg y ddinas ac arferai ei ddawn i lenydda a barddoni. Ysgrifennodd lawer o ryddiaith a barddoniaeth i'r newyddiaduron a'r cylchgronau Cymraeg. Cyhoeddodd *Y Trefniedydd Cyfreithiol*, 1863, a *Sylwadau ar Fodolaeth Enaid*, 1883. Bu farw 11 Mai 1899 yn yr Wyddgrug.

Awdur

Y Parchedig John Dyfnallt Owen, (1873 - 1956)

Ffynonellau

Hanes Eglwysi Annibynnol Cymru, iv, 429

The Congregational Year Book, 1900

H. Blackwell, NLW MS 9271A: A Dictionary of Welsh Biography

Catalogue of Printed Literature in the Welsh Department, Cardiff Free Libraries (1898)

Darllen Pellach

Erthygl Wicipedia: William Theophilus Thomas

Gweithiau

Gwilym Gwenffrwd, *Ymgom ar Ddeddf Newydd yr Angladdau* (Bala 1881)

Dolenni Ychwanegol

Wikidata: Q20568221

Dyddiad cyhoeddi: 1953

Hawlfraint Erthygl: http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/

Mae'r Bywgraffiadur Cymreig yn cael ei ddarparu gan Lyfrgell Genedlaethol Cymru a Chanolfan Uwchefrydiau Cymreig a Cheltaidd Prifysgol Cymru. Mae ar gael am ddim ac nid yw'n derbyn cymorth grant. Byddai cyfraniad ariannol yn ein helpu i gynnal a gwella'r wefan er mwyn i ni fedru parhau i gydnabod Cymry sydd wedi gwneud cyfraniad nodedig i fywyd yng Nghymru a thu hwnt.

Ewch i'n tudalen codi arian am ragor o wybodaeth.

Cyfrannu